

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 144.

V Ljubljani, v sredo 26. junija 1889.

Letnik XVII.

Rojaki!

Deželni zbor kranjski je bil po 6letni dōbi razpuščen in razpisane so nove volitve. Vršile se bodo za poslance kmetskih občin 4. julija, za poslance mest in trgov pa 8. julija.

Volilcem treba bode za poslance izbrati može, ki dajejo po svoji preteklosti in neomadeževani značajnosti poročstvo, da bodo vestno varovali in gojili svetinje našega vernega, cesarju in državi zvesto udanega slovenskega naroda, da bodo skrbeli za povzdigo kmetijstva in obrtnijstva, za zboljšanje prometa, sploh za gmotni napredek in dobro deželno gospodarstvo.

Zadnji deželni zbor držal se je strogo teh načel, varoval duševne interese ter s svojim zmernim postopanjem dosegel, da se je poleglo nasprotstvo v deželnem zboru; skrbel je za pomnožitev ljudskih šol in zdatno podpira zgradbo novih šolskih poslopij.

Prav tako je skrbel za gmotni napredek v deželi:

Ustanovil novo kmetijsko šolo na Grmu;

dovolil zdatne podpore za kmetijske namene — za vravnavanje vodà in osuševanje močvirnih zemljišč;

pridobil dve strokovni obrtni šoli;

zdatno zmanjšal tekoče oskrbovalne troške v bolnišnici in blaznici;

ustanovil zaklade v podporo ubožcem in hiralcem;

sklenil novi cestni zakon in obilno podpiral zgradbe mnogih novih cest itd. itd.

Dasiravno se je pa vsled omenjenih troškov letna potreščina zelo pomnožila, posrečilo se je previdnemu gospodarstvu deželnega zbora deželne priklade na neposredne davke **znižati za enajst odstotkov.**

Da se je pa toliko doseglo, zahvaliti se nam je v prvi vrsti častitim volilcem, kateri so bili pri zadnji volitvi izbrali može, ki so v lepi složnosti delovali.

Srečno pričetno delo bode pa le tedaj mogoče uspešno nadaljevati, ako čestiti volilci zopet le take može izberó v deželni zbor, o katerih so prepričani, da bodo v tem duhu delovali, nikakor pa ne sejali razpore v kvar dežele in naroda in na veselje našim nasprotnikom.

Rojaki! Podpisani odbor prizadeval si je zvedeti Vaše mnenje o kandidatih za deželni zbor in Vam sporazumno z mnogimi veljavnimi možmi cele dežele po soglasnih sklepih priporoča naslednje gospode ter Vas prosi, da pod starim gēslom:

„Vse za vero, dom, cesarja“

složno stopite na volišče in jednoglasno volite:

V kmetskih občinah:

1. Za okraj okolice ljubljanske in Vrhnike:

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, bivši deželni poslanec.)*

2. Za okraj Kamnik in Brdo:

Janko Krsnik, bivši deželni poslanec.

3. Za okraj Kranj, Tržič in Loka:

Oton Detela in Karol Klun, bivša deželna poslanca.

4. Za okraj Radovljico in Kranjsko goro:

dr. Josip Poklukar, sedanji deželni glavar.

5. Za okraj Postojino, Planino, Senožeče, Lož in Bistrico:

Hinko Kavčič in dr. Josip Vošnjak, bivša deželna poslanca.

6. Za okraj Vipavo in Idrijo:

Matej Lavrenčič, bivši deželni poslanec.

7. Za okraj Novo mesto, Kostanjevico in Krško:

Viljem Pfeifer, bivši deželni poslanec.

8. Za okraj Trebnje, Zatičino, Žužemborg, Mokronog, Litijo in Radeče:

Luka Svetec in dr. Franc Papež, bivša deželna poslanca, pa Ignacij Žitnik, korni vikar in vrednik „Slovenca v Ljubljani.

9. Za okraj Kočevje, Lašče in Ribnico:

Primož Pakiž, bivši deželni poslanec.)*

10. Za okraj Črnomelj in Metliko:

Anton Aleš, dekan v Semiču.

*) Za mesta in trge odbor razglasi kandidate kasneje.

**) Družega kandidata odbor sedaj ne more priporočati, ker se volilci o njem še niso zedinili.

V LJUBLJANI, 25. junija 1889.

Narodni volilni odbor.

„Matica Slovenska.“

LXXXIII. odborova seja.

Navzočni gg.: J. Marn, predsednik; A. Bartel, dr. H. Dolenc, P. Grasselli, dr. A. Jarc, J. Kersnik, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, Fr. Levec, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, A. Praprotnik, L. Robič, S. Rutar, I. Šubic, I. Tomšič, J. Vavru, Fr. Wiesthaller, V. Zupančič in dr. J. Zupaneč (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 22.

Po overovalteljih profesorju Bartlu in katehetu Kržiču pregledana zapisnika o LXXXII. odb. seja in o XXIV. obč. zboru vzameta se brez ugovora na znanje.

Predsednik naznanja, da je drugi dan po zboru odšla čestitka dr. Miklošiču, kateri se je mej tem zahvalil v pismu do predsednika: „Srčna hvala Vam in „Matici“ za prijazno voščitev.“ Volitve v odbor so se častno zvršile. Kar je rekel Slomšek o neki družbi, spolnuje se v „Matici“. Pomladila se je z novo izvoljenimi, po starih pa se v lepem redu ohrani. Nova dva gg. Rutar in dr. Lesar bosta lahko mnogo delala „Matici“ na korist. Velike zasluge ima že g. Navratil. Pozdravljam vse, in prosim, da starosta dr. Zupaneč prevzame predsedništvo ter vodi volitev novega predsednika. To se zgodi, in po nasvetu prof. Levea se z vsklikom izvoli dosedanji predsednik častni kanonik Marn. Ta se zahvaljuje za častno priznanje in o spominu, da prihodnje leto pride sploh v novo volitev, bode takrat prosil, naj se „Matica“ izroči mlajšemu in krepkejšemu voditelju. Prosi gospode odbornike, naj ga vrlo podpirajo, da bode vzajemno delovanje „Matici“ na čast, narodu slovenskemu na korist.

Nato se po nasvetu predsednikovem tudi z vsklikom izvrši volitev obeh podpredsednikov, in potem drugih upraviteljev, kakor je bilo že poročano.

Najprej sklene odbor o pozivu slavnostnega odbora za zgradbo Vodnikovega spomenika, naj bi se „Matica“ vdeležila z drugimi narodnimi društvi venčanja Vodnikovega groba in pa spomenika dné 29. in 30. t. m., da pooblasti svoje zastopnike v slavnostnem odboru in pa tajnika, da njegove dotične sklepe izvrši ter v vsem pristojno namestujejo „Slov. Matico“. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. junija.

Notranje dežele.

„Vaterland“ poroča iz Trsta: Tržaški in gorški listi poročajo, da bo tržaški namestnik baron Pretis umirovljen in na njegovo mesto imenovan fml. baron Kraus. Baron Pretis opravlja svojo dosedanjo službo blizo deset let; pod njegovo vladno se je irredenta razvila takó, kakor nikdar poprej, ter je dosegla svoj vrhunec leta 1886, ko si je protiaustrijska stranka vzlele nasprotnim naporom pridobila takó v mestnem kakor tudi v deželnem zboru vse sežede, akoravno poprej niti ni imela večine. Pretis ima že 40 službenih let. — Škoda, da jih že mnogo poprej ni imel.

Staročeska stranka je že izdala volilni poziv, ki najprvo razpravlja naloge prihodnjega deželnega zbora, potem pa naglašja potrebo, da se doseže sporazumljenje mej Čehi in Nemci. Konečno odločno pobija mladočeske nakane, opiraje se na to, da je treba nerušene sloge mej Čehi. Poziv priporoča za 38 kmetiskih in 25 mestnih okrajev staročeske kandidate; za nekatere okraje se bodo slednji še-le pozneje imenovali.

Vnanje države.

Vsi učitelji vseučilišča Laval v Quebecu (Canada — Severna Amerika) so podpisali udanostno adresso papežu Leonu XIII.; v njej odločno zahtevajo, da se dá sv. Očetu zopet posvetna oblast. Pričakovali so od dne do dne, da se bo zboljšal papežev položaj, toda ta se je le shujšal ter je postal nestrpen. Ker je papež sedaj omikanim narodom predložil to zadevo, morajo odgovoriti vlade. Zadnji čas je že, da papežu pomorejo k pravici in tako vladarji v lastnih deželah utrdijo svojo veljavo. Toda kakoršniki bodo odgovori vlad, na svoje kanadske sinove se more sv. Oče vedno zanašati. Papež je na to adresso odgovoril ter rekel mej drugim: „Kar nas pa posebno tolaži, je okoliščina, da Nam bodo vendar Vaše molitve pridobile božjo pomoč, čeravno Vas je varala nada gledé človeške pomoči; pomoč božjo, ki nam bo prej ali slej pripomogla k zmagi zoper ljutega sovražnika.“

Bolgarski princ Ferdinand in princesinja Koburska sta se s svojim civilnim in dvornim spremstvom preselila v Tirnovo, kjer bodeta ostala več tednov. Od tam se bodeta čez Kazanlik, Kalofer in Plovdiv povrnila v prestolnico.

Ukaz ruskega carja določuje, da je zakon carskega princa neveljaven, če se je sklenil poprej, predno je nevesta pristopila k pravoslavnemu veroizpovedanju. — Car bo nemškega cesarja obiskal v dóbi od dné 15. do 20. avgusta, in sicer na morji in ne v Berlinu. Kakor trdijo, ima car veliko mržnjo zoper potovanje po železnicah, odkar se je pripetila nesreča pri Borkiju. — Po uradnem izkazu so letos v prvem četrtletju 1889 znašali dohodki 212,675.000 rubljev (lansko leto 192,427.000 rubljev), troški pa 224,806.000 (lani 221,385.000 rubljev).

Dné 22. t. m. se je v monakovski katoliški kazini vršilo posvetovanje o bavarskem katoliškem shodu. Prišli so odličnjaki iz vseh delov Bavarskega; zastopani so bili vsi stanovi. Skoro enoglasno se je sklenilo nastopno: Bavarski katoliški shod naj se vrši kmalu, in sicer še pred deželnim zborom in v Monakovem. Razpravljalo in sklepalo se be: 1. o bodočem postopanju nasproti spomenici škofovstva in pismu sv. Očeta nadškofu monakovskemu; 2. nasproti dotičnemu vladnemu odgovoru; 3. protestna izjava v rimskem vprašanji; 4. ista zoper slavnost Giordana Bruna. Priprave so se izročile ožjemu odseku. Po končanem katoliškem shodu bodo vdeleženci romali v Altötting.

V pojasnilo zlate prostosti v Nemčiji se poroča iz Wartenburga v pruski Šleziji: Kujigotrzec Buchholz je napravil nad svojo prodajalnico poljski in nemški napis. Kakor piše „Pjelgrzym“, pozvalo je redarstvo Buchholza, naj odpravi takoj poljski napis. Deželni svet je potrdil redarstveno naredbo, toda Buchholz se je sedaj pritožil konečno pri vladi. — Prostokonservativna „Post“ čenča o „socijalno-demokratskem shodu“, kateri namerava sklicati Šveica v varstvo delavcev. „Berl. Volks-Tribüne“ dostavlja k temu: „List mora imeti ali prav neumne čitatelje, ali pa bedasto vredništvo.“ Menda je obojno prav.

„Times“ svarijo Nemčijo, naj ne izdá prisilnih naredb zoper Šveico, kar bi lahko spravilo evropski mir v nevarnost in bilo povod Švici, da bi

se vrgla Franciji v naročje; ob enem pa opominja list Šveico, naj dobro uvažuje opomin Nemčije, Avstrije in Rusije. „Novoje Vremja“ pravi k zadevi Wohlgemuthovi: „Zdravi človeški pameti nasprotuje, da bi bila nevolja Nemčije zadosten vzrok k rušenju švicarske nevtralnosti, tem manj, ker je Šveica pripravljena, deloma premeniti določbe o inozemskih agitatorjih. Upati se smé tedaj, da se bo mirno rešil ta slučaj. Vse je le od tega odvisno, ali se hoče Nemčija v resnici zavarovati zoper zarote v Švici živčih agitatorjev, ali pa v tem vprašanji zasleduje tajne politične namere.“

Francoska zbornica je potrdila proračun vojnega ministerstva ter prešla v razpravo ministerstva javnih del. Senat je potrdil načrt o popravah pristanišč Cherbourg, Brest in Toulon. — Sodišče v Angoulême-u je Déroulède-a oprostito upora zoper redarstvenega komisarja, a obsodilo ga je zaradi razžaljenja javnega poslovnika v globo 100 frankov. Laguerre je bil obsojen zaradi pretenja zoper uradnike v isto kazen.

Rumunski kralj, kraljica in prestolonaslednik so dné 23. t. m. zapustili Bukarešt. Kraljevi ukaz pooblaščuje ministerski svet, da mej kraljevo odsotnostjo izvršuje vse upravne čine in imenovanja, vendar pa s pridržkom, da jih bo pozneje potrdil kralj.

Izvirni dopisi.

Iz veliko-laškega okraja, 24. junija. (Neve-rojetno ali vendar resnično.) Čakal sem dolgo, da se bo kdo drugi oglašil in kaj naznanil o volilnem gibanji v našem okraji. Ker se do zdaj še ni nobeden oglašil, torej sprejmite v Svoj list nekatere vrstice. Drug družega poprašujemo, kam bomo prišli? Tako hudo le niso še nikdar pritiskali na nas. Kaj nameravajo liberalci? Čujte in strmite! Vreči hočejo g. P. Pakiža, moža, ki ima popolnoma zaupanje pri nas kmetih, moža, ki je veliko storil v korist našega okraja. Gosp. Pakiž si lahko misli: Nehvaležnost je plačilo svetá. Še bolj je pa čudno, da, obžalovanja vredno, da neki višji gospod dela proti g. Pakižu in velečast. g. dekanu Skubicu za gg. Lenčka in Višnikarja. Gospoda Višnikarja naj volijo kočevski meščani in ribniški tržani, katerim je bil do sedaj za poslanca!

Še bolj čudno se pa nam kmetom zdi, da je isti gospod, ko je vodil volitve na Robu, vzel saboj nekega gospoda učitelja. Ta g. učitelj bi bil moral tisti dan doma poučevati. Moram reči, da je na nas kmete napravilo to prav slab vtis.

Predragi kmečki volileci! Izberimo si poštena in krščenska moža za poslanca, dajmo njima glasove!

Z Notranjskega, 24. junija. Neki dopisnik iz tega kraja se je v „Sl. Narodu“ št. 141 t. l. prav nekako čudno zavzemal nad našim kandidatom č. g. župnikom Podbojem. Oziraje se na njegov objavljeni program v „Slovenci“ piše med drugim: „Da tak program vsak lahko napiše!“ Ne, gospod „Narodov“ dopisnik, v tem ste zašli v napačno misel. Vprašam Vas, ali bi ga Vi? Po mojem mnenju nikakor ne; saj ste precej v prvih vrsticah pokazali svoj modri razum, ko ste obsojali Podbojev program pisoč: Ne jedne gospodarske misli ni v njem razodete. Opomnim in vprašam Vas, kako da ste prezrli v programu z debelimi črkami tiskane besede: Vse za vero, dom,

LISTEK.

Vidov dan.

Dné 27. t. m. praznovala bode Srbija petstoletnico krvave bitke na Kosovem polji, kjer se je na dan sv. Vida, ki je po starem koledarji dvajst dni kasneje, razrušilo tedanje srbsko carstvo pod carjem Lazarjem in to vsled domačega prepira in iz tega izvirajočega izdajstva! Toda, predno pogrejemo tu vže po srbskih narodnih pesnih večinoma znani dogodek na Kosovem, ozrmo se nekoliko nazaj v dvajseto stoletje, sredi katerega je bila Srbija prva država na balkanskem poluotoku.

Car Dušan Silni je sklenil na podrtinah posamičnih hirajočih balkanskih držav ustanoviti veliko-srbsko državo in si je v ta namen vse svoje politične korake po tem sklepu vravnal. Ker mu je bila poleg osebnega junaštva tudi sreča mila, podvrgel si je kmalu več manjših držav in celó mogočno bizantinsko cesarstvo jelo se je prodirajočih Srbov in Dušana bati. Vže je videl mogočni car, da dan ni več daleč, ko bode Srbija sama gospodarila na Balkanu, kar ga pobere smrt. Za kar se je ves čas svojega življenja trudil, tega mož ni do-

čakal. Sedaj so prišli za Srbijo žalostni dnevi. Stari slovanski podedovani greh, s katerim se povsod odlikujemo, prirojena nam nesloga, bruhnila je med narodom na vseh krajih h krati na dan, ko je Dušan komaj dobro oči zatisnil, in mogočna država je jela razpadati, kakor trhla stavba, ker ni bilo več tiste krepke roke, ki jo je do sedaj vzdržavala in ki je do tedaj notranje prepire in boje dušila. Četrstoletja za Dušanom vladal je Srbijo car Lazar, poslednji tega dostojanstva. Lazar je bil sicer vrlo nadarjen vladar, pogina države pa vendar ni mogel več zabraniti, ker je bila vže preveč oslajljena, gnila in tako rekoč na kraju propada.

Turški polumesec si je v tisti dóbi vže precéj sveta na Balkanu prisvojil. Leta 1365 priborili so si Turki Drinopolje in ga takoj zasedli, odkoder so svoje boje in plenitve dalje raztezali. Podjarmili so si vže Bolgarijo, Tesalijo in Macedonijo. Konečno sklenili so tudi Srbe podvreči. Da bi Turke če mogoče prehitel, skliče Lazar vse balkanske Slovane na pomoč proti njim in res so prihiti silni junaci od iztoka in zapada, od juga in severa skupaj, da se združijo pod Lazarjevo carsko zastavo za vero in prostost! Prihiti so Bolgari, Bošnjaki, Albanci in Srbi skupaj in čuda jih je bilo ob reki Sitnici na Kosovem polji zbranih, katere vse je navdajala le jedna želja, ali slavno zmagati ali pa častno

umreti. Mnogo je bilo ondi v boji osivelih, v boji utrjenih junakov, kakor na pr. stari Jug in devetorica njegovih sinov Jugovičev, V. Brankovič, Miloš Obilič, bosanski kralj Tvrdko in čuda drugih slavnih vrlin!

Vuk Brankovič in Miloš Obilič sta si bila svaka po svojih ženah. Le-ti dve, četudi sestri, sprli ste se nekega dné zaradi svojih mož. Mara, Vukova žena, povzdigovala je čez mero hrabrost svojega Brankoviča, Vukosava, soproga Obiličeva delala je istotako z junaštvom svojega Miloša. Konec prepira je bila gorka zaušnica, ki jo je Brankovičevka Obiličevki založila. Vukosava hiti k svojemu Milošu Obiliču, kjer se mu bitko pritoži o nezaslišanem postopanju svoje sestre Mare. Miloš gré in Vuka na dvoboj pozove, kjer ga pre-maga, s konja vrže, osramoti ter s tem dokaže, kdo izmed njiju je večji junak. Vuk je jel od te dóbe Miloša smrtno sovražiti in je le na priliko prežal, kako bi se mogel grozno maščevati nad njim! Sam vrag prišel mu je v turški koži na pomoč. Kakor smo namreč vže omenili, je bila med Srbi in Turki vojska napovedana in Turki, katerih je prihrulo, kakor listja in trave na Kosovo, si vendar niso bili zmage svesti. Zato so poslali svoje može v srbski tabor izdajje iskat. Naleteli so na Brankoviča in mu obljubili srbsko carsko krono, če

cesarja? Da potrebuje naša Notranjska silne pomoči, to Vam vsakdo pritrjuje. Kake pomoči pa? V prvi vrsti pomoči, da se kolikor mogoče hitro odpravi lažiliberalnost iz naše Notranjske, in za to imamo nekoga drugega na vrsti. Vi pravite, da naša Notranjska inteligenca ni brezbožna, ni nasprotna sveto živečim božjim služabnikom itd. V tem, g. dopisnik, sem jaz, čeravno priprost kmetovalec, vendar dovolj preskušen v enakostih, zato mi nikakor ni mogoče Vam pritrditi. Rad Vam verjamem, da se govori, da je duhovščina kriva, če vera peša. Vendar ni še nihče dokazal, da bi to res bilo. Ali je? Dalje pišete: Naša poslanca sta in ostaneta g. dr. Vošnjak in g. Kavčič. Vedite, gospod, da tudi mi osobno ne sovražimo omenjenih gospodov; še večje spoštovanje dosega pa bodeta takrat, kedar bodeta postala katoliško-konservativna. In ko bi to zdaj bilo, verjemite mi, da Vi ne bi imeli v „Narodovih“ predalih z g. Podbojem opraviti. Na Vaše besede, da se gosp. Kavčič župniku Podboju rad umakne, ne moremo Notranjci ozira jemati, kajti čujemo preveč agitacije. Ponosni pa bi bili notranjski kmetje na svojega deželnega poslanca Kavčiča, ko bi bil storil toliko njim v korist po času izvolitve do sedaj, kolikor je storil ravno v tem času g. duhovnik Podboj svojim duhovničanom v zadnji službi. Torej smemo biti ponosni po vsi pravici na svojega kandidata g. župnika Podboja; čeravno je še mlad, vendar ga poznamo, da je popolnoma utrjen in sposoben za deželnega poslanca. G. župnik Podboj je zmožen, to je pokazal že pri mnogih prilikah. Delal je v svojem ozkem delokrogu jako koristno in uspešno.

Iz Ihana, 24. junija. — Letos je tudi naši fari došlo milo osrečenje, da smo v našem bolj samotnem kraju gledali višjega pastirja ljubljanske škofije, milostljivega gospoda knezoškofa; v resnici se ubogemu trpinu veselja topi sree, ko toliko imenitnega gospoda vidi v svoji samotni, iz svoje kočje, v domači farni cerkvi!

Ljudje so prav pridno pripravljali potrebno za dostojen sprejem; gospod knezoškof so se k nam pripeljali čez Vir; in po ihanski fari so stali po vsej dolgi cestni črti po nekotikih daljavah mlaji, kazoč Vzvišenemu pot proti cerkvi.

Prišel je nam ta veseli trenotek. Voz se ustavi, in gospod knezoškof izstopijo. Zbranih je mnogo ljudij in gospod učitelj s šolsko mladino, iz katerih družbe milostljivega gospoda prijazno ogovori deklica-solarica in podari pripraven šopek, kateri knez blagovolijo prijazno sprejeti; nekoliko bližje proti cerkvi pričakuje cerkvenega vladiko domači gospod župnik z gospodom dekanom moravskim v družbi desetih duhovnikov-sosedov.

Običajni spreved je končan. Sv. opravilo se prične, in povem naj, da smo jako pazljivo poslušali prekrasni cerkveni govor, v katerem so vzvišeni govornik v znani poljudni učenosti govorili o svojem kanoničnem potovanji; ljubeznjivo so govorili starišem in otrokom, naj vsi ti podpirajo s svojim življenjem v besedi in dejanji delo duhovnikovo, delo božje, delo apostolsko. Meni se je videl ta govor kot najkrasnejši umotvor misijonske pridige

jim na kakoršenkoli način pomaga Lazarja premagati. Brankovič, ki je bil silno častilakomen, se tolišnji skušnjavi nikakor ni mogel ustavljati in je obljubil carja Lazarja izdati. Ob enem sklenil je pa trdno strašno maščevati se tudi nad Milošem in to na ta-le način: Šel je k carju Lazarju, kjer je Miloša kot izdajico ovadil in mu vse podtaknil, kar je sam nameraval izvršiti. Ker je bil Vuk carjev ljubljenelec, si Lazar niti mislil ni, da bi ta stvar morda vendar-le kaj drugačna utegnila biti, in sree ga je bolelo zaradi tolike Miloševe nezvestobe. Predno pa je kaj drugega strožjega ukrenil, sklenil je Miloša javno prijateljski ljubeznivo posvariti. Na predvečer krvave bitke, ko so se srbski vojskovodje okoli carja k večerji zbrali, vzame Lazar čašo vina in napije na zdravje Milošu, če prav ga ta misli jutri sovražnikom izdati.

Kakor je bilo očitanje Milošu grozno in neumljivo, vendar se ni opravičeval, ker se mu sploh ni potrebno zdelo, temveč je odgovoril: „Hvala ti, car, za napitnico, nikdar pa ne za drugo besedovanje. Jutri na bojnem polju boš videl, kdo ti je zvest drug in kdo kukavica!“ Po teh besedah Miloš vstane in družbo zapusti. Nekaj silno predrznega šinilo mu je v glavo, s čemur, če se mu posreči, bo sijajno vsako sumnjo izdajstva odločno od sebe zavrnil.

(Konec sledi.)

in vidi se mi sedaj kot najpripravnejša beseda k uresničenju župnikove želje in misli, da povabi v teku leta v Ihan gospode misijonarje. Pravim: „pripravna beseda!“ Kajti med drugim pregloboko sega v sree poslušalčevu tudi ta lastnost škofovega govora, da vzvišeni govornik govori vedno v prvi besedi; to dè sladko!

Po končanem vsem cerkvenem opraviilu smo sediti k zmernemu kosilu, kakoršno napravljati je knezova želja. Kaj ljubo in urno nam je potekel čas okrepčevanja, ko smo sinovi med svojim očetom očetovsko prijaznost in ljubezen okušali.

S Šenturške gore, 24. junija. Minolo sredo, t. j. 19. t. m. bila je v Cerkljah volitev volilnih mož. Zbralo se je volilcev 8, rečem celih osem z g. županom vred. S tem so pokazali Cerkljanci, kako so politično izobraženi, koliko se brigajo za volitve. Volili so 7 volilnih mož. Zmaga je bila sijajna, kajti volili so drug družega in razen enega so bili vsi navzoči enoglasno izvoljeni. Nam župljanom na Šenturški gori, ki spadamo v cerkljansko občino, dan volitve ni bil nič naznanjen, zato se tudi volitve nismo vdeležili. Vprašal je pisalec teh vrstic včeraj občinskega slugo Ločana, zakaj ni oklical volitve in dan naznanil tudi nam na naši gori, in odgovoril je: zato ne, ker mi župan nič ukazal ni. No, g. župan mora že imeti tehtne vzroke, zakaj ni tega storil. A mi Šenturčani protestujemo zoper tako enostransko volitev in s svojo gorjansko pametjo mislimo, da je bila nepostavna, tedaj je tudi neveljavna, in tako dne 19. t. m. v Cerkljah izvoljeni volilni možje nimajo nobene pravice, najmanj pa še v našem imenu voliti 4. dan bodočega meseca v Kranju poslanca v deželni zbor. Ako pa ni nič na tem ležeče, je li se volitveni dan naznani ali ne, naj drugi pot g. župan kar sam izvoli volilne možje, vsaj bodo navadno le isti izvoljeni, katere on želi.

Dnevne novice.

(Deželnozborske volitve na Goriškem.) Včeraj so se vršile volitve na Goriškem. V Tolminu sta izvoljena dr. Anton Gregorčič in dr. Nikolaj Tonkli; v Sežani dr. Abram in Rajmund Mahorčič; v goriški okolici dr. Josip vitez Tonkli in semeniški profesor Toma Čerin proti dr. Rojicu in prof. Berbuču, ki sta dobila po 44 glasov.

(Deželnozborske volitve v Istriji) so se včeraj vršile. V Pazinu sta soglasno izvoljena narodna kandidata dr. Dukič in dr. Matko Laginja; v Kopru profesor Spinčič in Flego, v Krku za lošinjski okraj kanonik dr. Volarič in J. Seršič, ta namesto odstopivšega dr. Trinajstića; v Voloski Slavoj Jenko in Mate Mandić. V puljskem okraji sta izvoljena italijanska kandidata J. Wassermann in Dominik Doblanovich.

(K deželno-zborskim volitvam.) Iz laško-ribniškega okraja se nam poroča od več strani, da vo ditelj c. kr. okrajnega glavarstva, g. Thomann, deluje za g. sodnika Višnikarja in g. notarja Lenčka. V laškem sodnijskem okraju je gospoda ob volitvah volilnih mož spremljal tamošnji gosp. učitelj I. V občini Rob so izvoljeni vsi po volji graščinske gospode, kjer posebno marljivo deluje gozdar g. S. Kakor se nam poroča, delajo gospodje na to, da bi razdvojili narodnjake in da bi pri volitvi odločevali Kočevci. Treba je torej našim možem dvojne pozornosti.

(Valentin Vodnik), prvi pesnik slovenski. Slovenski mladini spisal Peter Bohinjec, kapelan. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda“; III. zvezek. Tisk Blaznikovih naslednikov, 1889. Cena 15 kr. — S tem naslovom je šla zopet krasna brošurica te naše tako priljubljene šolske družbe med svet. In če kdaj katero o pravem času, dobili smo to knjižico uprav te dni o pravem času. Pred nami se namreč že dviga sredi Ljubljane ob naši gimnaziji za sedaj še zagrnjena Vodnikova soha. Ta knjižica pa nam prva kaže sliko tega Vodnikovega kipa v lepem odtisku, in ob enem odgrinja ta knjižica Vodnikovo življenje in bitje pred našimi očmi le nekaj dnij prej, predno bo brezdvoybeno najpopularnejši mož našega naroda v svoji ljubi osebnosti za vselej stal pred bivalci bele Ljubljane — v srcu Slovenstva. V tej knjižici boš v prav vzvišeni besedi bral o Vodniku-dijaku, kapelanu, učitelju, mrliču, pesniku, pisatelju, slovničarju, zgodovinarju, starinarju ter nabiralcu narodnega blaga, človeku in značaju, in koncema o Vodniku slavljencu svojega ljudstva. Veliko novega ti

bo povedala knjižica za šolo, če si učenec; neznano ti Vodnikovo življenje pa ti bo razkrila, če ti ni bila sreča, v šolah se poučevati o našem slavljencu. Vzemi jo koj, koj, še pred slavnostjo v roko, ter tako vstrezi tudi družbi sv. Cirila in Metoda, katera si z izdavanjem svoje „knjižnice“ dela velikih, a pač opravičenih stroškov. — Koncema bi pripomnili ob tem novem družbinem zvezku radi le še tega dobrega znamenja za trudaljubivost našega mladega svečeništva, da je pisatelj te knjižice, kapelan Peter Bohinjec, ne še pred enim letom zapustivši ljubljansko semenišče, — vendar bil v stanu, že letos podati nam plod svojega hvalevrednega truda, pričujoči životopis.

(Muzejsko društvo kranjsko) je imelo sinoči občni zbor. Prečitani ste bili poročili odborovo o delovanji in blagajnikovo. Preostanek v blagajnici iznaša 200 gld. Vladni svetovalec g. A. Globočnik je bil izvoljen za predsednika, gosp. kustoz profesor Alf. Müller za odbornika.

(Deželni glavar štajerski) ekselencia grof Wurmb se je na Telovo vdeleževal pri slovesnej procesiji v Gradcu. Pozneje podal se je v Brežice, da si ogleda prenovljeno deželno bolnišnico tamošnjo. Odtod je obiskal svojo sestro blizo Celja in dne 23. t. m. dospel na Dobrno, kjer je, kakor se nam piše, razgledoval topliški zavod, ki je lastnina dežele. Sledečega dne ga je knez Windischgrätz vzel seboj v Konjice.

(V Celji) je c. kr. okrajno sodišče v mestnem poslopji. Država je plačevala 700 gl. najemščine. Letos so morali vnaajmiti še nekoliko prostora, in se bo od novega leta iz državne blagajnice plačevalo 800 gld.

(Strela) je udarila, kakor se nam poroča iz Št. Vida pri Vipavi, dne 24. t. m. popoldne v tamošnji zvonik, kateri so že letos tako mislili popravljati. Zvonik je bil doslej brez strelododa, in ta udarec je že tretji, kater pamti sedanji rod. Nevarnost je bila za ves zvonik, ki je že prej bil precéj razrušen, še večja pa za cerkvenika, ki je šel ravno uro navijati; vendar je ostal nepoškodovan.

(Osebnosti.) Okrajni sodnik v Kranjski gori, g. Karol Ekl, je imenovan za namestnika državnega pravdnika v Ljubljani. — Nadsodniški svetovalec v Gradcu Edmund pl. Schrey je poklican k najvišjemu sodišču na Dunaj. — Gosp. St. Primožič, začasni učitelj na Dobrovi, je s pričetkom prihodnjega šolskega leta premeščen v Postojino.

(Znani učenjak dr. Ivan Frischauf) profesor na graškem vseučilišču, nam naznanja, da je o Binkošti potoval skozi Št. Jernej na Gorjance mimo nove cerkve sv. Nikolaja in razrušene cerkve svete Jere v Sošice, nekdanje važno mestece žumberških uskokov, in odtod skozi Ozalj v Karlovec. Potovanje je bilo jako zanimivo. Dr. Frischauf hoče tudi nemške turiste opozoriti na zelene Gorjance, odkoder se odpira krasen razgled na vse strani.

(Franc Hafner iz Kranja) je kot trgovski pomočnik služil v Gradcu. Onidan so ga v njegove sobi našli mrtvega v krvi. Komisija, ki je dne 21. t. m. preiskovala mrliča, pravi, da je bil preboden s stiletom v hrbet skozi srce. Sumi se, da ga je nekdo umoril zavrtno iz maščevanja.

(Obravnava proti petardistu.) Dne 4. julija se bode pričela v Gradcu porotna obravnava proti znatnemu petardistu v Trstu, mesarskemu pomočniku A. Markichu. Zatožen je veleizdaje, kalenja javnega miru in razžaljenje veličanstva.

(Slovanstvo v svojih spevih.) Znani skladatelj Ludovik Kuba v Podebradih je ravnokar izdal 3. snopič VII. knjige, v katerem je na trdnem papirji lično tiskanih z napevi 17 slovenskih narodnih pesni. Slovenske pesni bodo obsegale 8 snopičev; naročnina za celo zbirko iznaša 3 gld. 20 kr., snopič s poštnino 40 kr. Slovenci, prijatelji petja, sežite po tej zbirki.

(Vojaška godba) bode svirala 1., 8., 15. 22. in 29. julija pod Tivolijem, 4., 11., 18. in 25. julija v „Zvezdi“. Začetek ob 1/2 7. uri zvečer.

Raznoterosti.

— Kralj Friderik II. je nekemu častniku o mirovnem času podelil velik red. „Veličanstvo“, je rekel svojeglavni častnik, „kaj takega morem le v vojski sprejeti.“ Smeje se mu je odgovoril kralj: „A kaj, le obesi si to-le okrog vratu in ne bodi norec, zaradi tebe vendar ne morem pričeti vojske.“

— Iznenadenje. Oče: „Hčerka moja, sedaj sem dobil nekoga, ki je kakor navlašč za Tvojega moža.“ — Hči: „Kolika sreča! Ali je plav?“

— „Ne!“ — „Kostanjast?“ — „Ne!“ — „Prosim Vas, kakošne pa ima vendar lase?“ — „Nobenih!“ — Dobro znamenje. Žena rokodelčeva: „Sosedinja, ni dosti, da moj mož noče delati, sedaj me je začel še pretepati.“ — Sosedinja: „Tako! Pretepa Vas? Bodite veseli, to je znamenje, da se mu vrača ljubezen do dela.“ — Dragi spomini. Žena (svojemu možu, ki pospravlja v svoji pisalni miznici): „Kaj pa je v tem-le zavojčku?“ — Mož: „Ljuba žena, to so dragi spomini z najinega ženitovanjskega potovanja.“ — Žena: „Kako rahločuten si, ljubi mož! Kakošni pa so ti spomini?“ — Mož: „Razni — gostilničarski računi.“

Telegrami.

Dunaj, 25. junija. Danes se je zbral proračunski odsek avstrijske delegacije, da sprejme poročilo ministra Kálnokyja o zunanji politiki. Kálnoky oporeka, da je mir v nevarnosti, čeravno je položaj negotov in premenljiv. Rumunija ni Avstriji sovražna, tudi v Srbiji bo prenehala sedanja razburjenost. Srbija gotovo nima zadostnih sredstev za prodiranje. Zoper poskus, da bi se tam ustanovilo ognjišče za vstajno izpodkopavanje, smo se morali pa vendar po dolžnosti braniti. Vzrok splošnji negotovosti je nezadovoljnost narodov z evropskim pravnim stanjem in sistematično vzbujanje narodnostnih strastij. Vlade se bojé vojske že zaradi neizmernosti današnjih vojsk. Avstrija gotovo ni kriva, ako se bo rušil mir. Odnosaji k Nemčiji so gorki. Tudi je minister prepričan, da bo sovražno ščuvanje v Italiji izgubilo svoj vpliv. Ni je države, izvzeta tudi ni Rusija, s katero bi ne bila Avstrija v prijateljskih razmerah.

Belgrad, 25. junija. Dne 14. junija st. st. bo prišel kralj v Kruševac. Dne 18. se bo peljal v Kraljevo ter tu ostal do 20. dne, kateri dan bo maziljen v samostanu Žiči. Dne 27. se bo povrnil v Belgrad.

Berolin, 26. junija. „Nordd. Allg. Ztg.“: Ko je leta 1878 postala postava zoper socialiste pravomočna, preložili so vodje svoje delovanje v Švico, odkoder so socialni vstajniki v Nemčijo razširjali tiskovine. Pritožbe nemškega zastopnika so bile brezuspešne. Še le leta 1887 je zavezni svet izgnal najznanейše vodje novega ščovalnega lista, ki je napadal tudi švicarske osebe, kar pa ni oviralo rogoviljenja in listovega razširjanja v Nemčijo.

Madrid, 26. junija. V zbornici je neki republikanski poslanec predlagal, naj se stanje armade določi na 60.000 mož. Vojni minister se je izjavil, da Španija potrebuje mnogoštevilno vojno, ker mora opazovati, ne da bi s kom iskala prepira. Predlog se je z 209 proti 46 glasovom zavrzel.

Umrli so:

21. junija. Jožef Vidmar, sin izdelovalca dežnikov, 5 dni. Stari trg 20, božjast.

23. junija. Marija Petrič, delavčeva vdova, 74 let, sv. Petra cesta 43, pleuritis. — Luka Numar, delavec, 29 let, Poljanski nasip 50, meningitis. — Janez Kos, kmetovalec, 67 let, Kravja dolina 11, erysepelas faciei Dementia.

24. junija. Jožef Šerik, krojač, 23 let, Florijanske ulice 15, jetika.

25. junija. Feliks Borštnar, konduktarjev sin, 3½ leta, cesta na Rudolfovo železnico 12, davica in škardatica.

V bolnišnici:

22. junija. Ivana Sojer, cerkvenikova hči, 11 let, krč. — Matevž Urečar, delavec, 48 let, septikemija.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	737.0	16.0	sl. svzh.	oblačno	
2. u. pop.	735.9	23.3	sl. szap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	736.4	18.0	"	del. jasno	
Srednja temperatura 19.4°, in 0.6° nad normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 75 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	83 " 50 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 20 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 85 "
Akcije avstr.-ogerske banke	906 " "
Kreditne akcije	301 " 50 "
London	119 " 25 "
Srebro	" " "
Francoski napoleond.	9 " 46½ "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	58 " 25 "

P. n. Ljubljanskim meščanom!

Imenitna slavnost se bode praznovala v Ljubljani dne 30. junija 1889. Odkril se bode spomenik Valentinu Vodniku, prvemu slovenskemu pesniku. Ljubljana bode pokazala ta dan, da tudi ona proslavlja probuditelja Slovencev, kateri je mnogo let živel v Ljubljani in tukaj izdihnil svojo blago dušo dne 18. januarja 1819. leta. Odbor se torej obrača do gg. ljubljanskih meščanov s prošnjo, naj okrasijo hiše z zastavami.

Ljubljana, dne 26. junija 1889.

Odbor za Vodnikov spomenik.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Tu je i.

24. junija.

Pri **Malcu**: Tomas, c. kr. stotnik, z Dunaja. — Engelmann, hranilnični uradnik s soprogo, iz Kočevja. — Walker, s soprogo, iz Reke. — Witting in Toifel, z Dunaja. — Lieberman, Weis, Kohn, Ekart, Herzog in Geringer, trgovci, z Dunaja. — Oton Kuster iz Celja.

Pri **Slonu**: pl. Flick, c. kr. nadporočnik, z Dunaja. — Rudolf iz Grada. — Sonenberg, trgovec, z Ogerskega. — Friderik Mandl, potovalec, z Dunaja. — Steiner in Diamant, trgovca, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Urbančič, davkar, iz Škofje loke.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(2)

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska

kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Poskusi dr. Jev. Garroda, Biswagera, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima **Radenska** največjo raztopljivo moč pri sečnokislini, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kot okrepčujoča pijača z vinom ali sadnimi sokovi in sladkorjem pomešana, je Radenska kislá voda v obče priljubljena.

Kopališče Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovništva po ceni. Prospekt (brošurčasto) od ravateljstva.

Kopališče Radenci blizu Ljutomera.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (24)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Didaktofon,

c. kr. izklj. priv.

glasbeni instrument,

s kojim more vsakdo kmalu svirati in peti (cel navod na četr polo papirja) stane na tri oktave samo 22 gld., na štiri oktave pa 32 gld. — V ostalem služi didaktofon popolnoma kot harmonium trajnega dela, krepkega in prijetnega glasu. Daje se tudi na mesečne obroke.

V imenu glasbenega napredka priporoča didaktofon za obilna naročila odličnim spoštovanjem

Alojzij Luznik,

(6—5) Komen, Primorje (Klitenland).

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najtineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornatí.